

været paa det rene med, at Embedsmandstraditionerne vare uhyre stærke her til Lands, men jeg maa dog tilstaa, at en saadan Naivitet som denne virker ligefrem forbløffende paa mig i vor fremskredne Tidsalder. Men dette at give Skolekommissionerne Ret til selv at fastsætte deres Forretningsorden er, naar vi tage Hensyn til deres Sammensætning med den fødte Formand og de to kommunevalgte Medlemmer, ingenlunde tilstrækkeligt, og det kan ikke sammenlignes med det, at Grundloven giver hvert af Rigsdagens Ting Ret til selv at fastsætte deres Forretningsorden, thi i det sidste Tilfælde er man altid sikker paa, at der sker noget, i det første Tilfælde kan man saa temmelig sikkert gaa ud fra, at der slet ingen Ting sker. Og der skulde dog gerne ske noget. Især efter at vi have faaet en ny Skolelov, der giver forøget Liv og Virksomhed, skulde vi gerne ogsaa have forøget Liv og Virksomhed i Skolekommissionerne, og derfor vilde jeg ønske, at vi kunde faa en udtrykkelig Bestemmelse om, at der *skal* være en Forretningsorden i enhver Skolekommission, og at den skal være affattet efter bestemte Grundregler, som helst skulle være anførte i selve den Lov, vi her forhandle. Med det samme, jeg har Ordet, vil jeg henstille, om man ikke nu, da man alligevel skal foretage Ændringer i Loven af 18de Marts 1871, skulde slette den Bemærkning, der findes i § 1, Litra e, som gaar ud paa, at Skolekommissionerne skulle tage sig af alt, hvad der vedrører Mulkteringen. Den ny Skolelov bestemmer nemlig, at Læreren sender Forsømmelseslisterne lige til Sogneraadet, de gaa ikke mere gennem Skolekommissionen. Det forekommer mig derfor, at det vilde være hensigtsmæssigt og paa sin Plads, om man slettede hele Bestemmelsen i § 1, Litra e. Hermed skal jeg standse, idet jeg for øvrigt anbefaler dette lille Lovforslag til velvillig Behandling.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Sthyr): Jeg havde ikke troet, at dette lille Lovforslag havde givet Anledning til nogen Forhandling, men i Anledning af de Udtalelser, der ere fremkomne, skal jeg paa det Spørgsmaal, der er rettet direkte til mig, svare, at jeg er ganske enig med den ærede Taler i, at alle Sager af Betydning bør forhandles i et Møde. Det er noget, der følger af sig selv. Det er en komplet Misforstaaelse fra vedkommende Formands Side, naar han mener, at han paa egen Haand kan afgøre

den Slags Sager, der have Betydning, ligesom jeg ogsaa mener, at det er fuldstændig urigtigt, naar han vil give en Motivering i en Sag, hvor han gaar imod, hvad der er de andre Medlemmers Mening. Hvis han ikke er sikker paa at være i Overensstemmelse med dem, bør han forelægge sin Motivering for de andre Medlemmer og give dem Lejlighed til at udtale deres afvigende Mening. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Forretningsordenen tror jeg ganske vist, at de to ærede Talere have Ret i, at det er kun forholdsvis faa Steder, hvor der findes en Forretningsorden. Jeg tør ikke sige det med Sikkerhed, men tænker jeg tilbage paa den Tid, hvor jeg selv var Præst, maa jeg tilstaa, at vi havde ingen Forretningsorden og behøvede det heller ikke, thi var der noget af nogen som helst Vigtighed, talte vi altid om det. Jeg mindes ikke noget Tilfælde i de 4 Aar, hvor jeg var uenig med Skolekommissionens Medlemmer. Men hvis det anses for absolut nødvendigt, at der skal være en Forretningsorden, vil det meget let kunne lade sig gøre, der behøves ikke nogen Lovgivning dertil, det vil kunne gøres ad rent administrativ Vej, medmindre man vil fastsætte, at Forretningsordenen skal bestemmes, ikke af Medlemmerne selv, men af de foresatte Myndigheder. Jeg vilde anse det for rigtigst, at man enedes om at henstille til Skolekommissionerne at udarbejde en Forretningsorden, og var der saa Anledning dertil, kunde man bestemme, at de skulde indsendes til Approbation. Jeg tror ikke, at der ligger saa overordentlig megen Vægt paa det Spørgsmaal. Efter mit Kendskab til Sagen er der de fleste Steder god Overensstemmelse mellem Skolekommissionens Formand og dens Medlemmer, og hvor det ikke er Tilfældet, ligger der gerne en Fejl paa den ene eller paa den anden Side, og saa staar altid den Vej aaben at appellere til Skolemyndighederne, hvor man er sikker paa, at Klagerne ville blive hørt. Med Hensyn til det Spørgsmaal, som den sidste ærede Taler (Lohmann) bragte frem, skal jeg indrømme, at der kunde være Anledning til at lade denne Bestemmelse i § 1 e. gaa ud, thi naar Læreren indsende Forsømmelseslisterne direkte til Sogneraadet, ser jeg i alt Fald for Øjeblikket ikke nogen Grund til at beholde den Bestemmelse, som staar i Loven.

Da ikke flere ønskede at udtale sig, sluttedes Forhandlingen.